

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาคั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและเปรียบเทียบความคิดเห็นในการดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก ผู้ศึกษาได้แจกแบบสอบถามกับบุคลากรในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษาปีการศึกษา 2553 ในจังหวัดพิษณุโลก จำนวน 39 โรงเรียน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมาทั้งหมด 139 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 89.10 ผู้ศึกษาขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) โดยถามเกี่ยวกับตำแหน่งของในโรงเรียนของผู้ตอบ

ตอนที่ 2 สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นแบบปลายเปิด

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามตำแหน่งหน้าที่ในโรงเรียน โดยแสดงเป็นร้อยละ ผลปรากฏตามตาราง ดังนี้

ตาราง 1 แสดงจำนวนและร้อยละ จำแนกตามหน้าที่ในโรงเรียน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	35	25.20
ครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน	36	25.90
ครูที่ปรึกษา	35	25.20
ผู้แทนผู้ปกครอง	33	23.70
รวม	139	100

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด 139 คน คิดเป็นร้อยละ 100 ส่วนใหญ่เป็นครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 25.90 เป็นผู้บริหารและครูที่ปรึกษา จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 25.20 และ เป็นผู้แทนผู้ปกครอง จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้วยค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$)

ตาราง 2 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยภาพรวม

รายการกิจกรรม	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	$S.D.$	
1. ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล	3.99	0.58	มาก
2. ด้านการคัดกรองนักเรียน	3.68	0.42	มาก
3. ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน	3.56	0.57	มาก
4. ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา	3.95	0.50	มาก
5. ด้านการส่งต่อนักเรียน	4.05	0.50	มาก
รวม	3.85	0.44	มาก

จากตาราง 2 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.85$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการส่งต่อนักเรียน ($\bar{X} = 4.05$) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ด้านการรู้จักนักเรียน เป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 3.99$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา นักเรียน ($\bar{X} = 3.56$)

ตาราง 3 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

รายการกิจกรรม	ค่าสถิติ		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	
1. การจัดทำระเบียบสะสม	3.92	0.62	มาก
2. การสัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลนักเรียน เกี่ยวกับด้านครอบครัว	4.44	0.64	มาก
3. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรม การวางตัวจากเพื่อนที่สนิทของนักเรียน	3.83	0.86	มาก
4. การเก็บรวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรม จากผู้ปกครองนักเรียน	3.62	0.70	มาก
5. การใช้แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก (SDQ)	4.18	0.89	มาก
รวม	3.99	0.58	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือ ข้อ 2 การสัมภาษณ์หรือสอบถามข้อมูลนักเรียนเกี่ยวกับด้าน ครอบครัว ($\bar{X} = 4.44$) อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ข้อ 5 การใช้แบบประเมิน พฤติกรรมเด็ก (SDQ) ($\bar{X} = 4.18$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 4 การเก็บ รวบรวมข้อมูลด้านพฤติกรรมจากผู้ปกครองนักเรียน ($\bar{X} = 3.62$) อยู่ในระดับมาก

ตาราง 4 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการคัดกรองนักเรียน

รายการกิจกรรม	ค่าสถิติ		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
6. การวิเคราะห์ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อคัดกรอง	3.40	0.61	ปานกลาง
7. การพิจารณาคัดกรองตามเกณฑ์โรงเรียนที่ กำหนดไว้	3.34	0.61	ปานกลาง
8. การคัดกรองนักเรียนจากระเบียบสะสมและ แบบประเมินพฤติกรรมเด็ก(SDQ)	4.00	0.64	มาก
9. การคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลเพื่อนนักเรียน	3.60	0.66	มาก
10. การคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลผู้ปกครอง	4.04	0.42	มาก
รวม	3.68	0.42	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการคัดกรองนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า
ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 10 การคัดกรองนักเรียนจากข้อมูลผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.04$) อยู่ในระดับ
มาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ข้อ 8 การคัดกรองนักเรียนจากระเบียบสะสมและแบบประเมิน
พฤติกรรมเด็ก(SDQ) ($\bar{X} = 4.00$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 7 การพิจารณา
คัดกรองตามเกณฑ์โรงเรียนที่กำหนดไว้ ($\bar{X} = 3.34$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 5 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

รายการกิจกรรม	ค่าสถิติ		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	
11. การจัดกิจกรรมโฮมรูม (Homeroom)	3.87	0.64	มาก
12. การประเมินผลการจัดกิจกรรมโฮมรูม	3.45	0.70	ปานกลาง
13. การจัดประชุมผู้ปกครองชั้นเรียน	3.51	0.71	มาก
14. การประเมินผลการจัดกิจกรรมประชุม ผู้ปกครองชั้นเรียน	3.88	0.58	มาก
15. การประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริม นักเรียน เช่น กิจกรรมเสริมหลักสูตร กิจกรรมนันทนาการ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นต้น	3.39	0.91	ปานกลาง
16. การเยี่ยมบ้านนักเรียนเพื่อให้กำลังใจและ แก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง	3.27	0.65	ปานกลาง
รวม	3.56	0.57	มาก

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน
ด้านการส่งเสริมและพัฒนานักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.56$) เมื่อพิจารณาเป็น
รายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ข้อ 13 การประเมินผลการจัดกิจกรรมประชุมผู้ปกครอง
ชั้นเรียน ($\bar{X} = 3.88$) อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ข้อ 11 การจัดกิจกรรมโฮมรูม
(Homeroom) ($\bar{X} = 3.87$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ข้อ 16 การเยี่ยมบ้านนักเรียน
เพื่อให้กำลังใจและแก้ปัญหาพร้อมกับผู้ปกครอง ($\bar{X} = 3.27$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 6 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ
การดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา

รายการกิจกรรม	ค่าสถิติ		ระดับ ความคิดเห็น
	\bar{X}	<i>S.D.</i>	
17. การให้คำแนะนำ ปรีกษาเบื้องต้น	4.40	0.71	มาก
18. การจัดกิจกรรมซ่อมเสริมทักษะทางวิชาการ เช่น การสอนซ่อมเสริมวิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์	3.92	0.70	มาก
19. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น ลูกเสือ เนตรนารี ชุมนุม เป็นต้น	3.74	0.75	มาก
20. การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy)	4.41	0.74	มาก
21. การจัดกิจกรรมสื่อสารกับผู้ปกครองเพื่อ ช่วยเหลือนักเรียน	3.89	0.63	มาก
22. การจัดกิจกรรมสร้างความตระหนักถึงโทษ ของยาเสพติด และผลเสียต่อร่างกาย	3.81	0.66	มาก
23. การจัดกิจกรรมดนตรีกีฬา เพื่อเสริมสร้าง ความสามัคคีในหมู่คณะและความมีน้ำใจ เป็นนักกีฬา	4.09	0.71	มาก
24. ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกัน ตนเอง การคุมกำเนิด โรคติดต่อทาง เพศสัมพันธ์ เพื่อป้องกันปัญหา การมี เพศสัมพันธ์ก่อนวัยอันควร	3.55	0.74	มาก
25. จัดบรรยากาศภายในโรงเรียนให้ร่มรื่นน่าอยู่	4.29	0.65	มาก
26. การรายงานและประเมินผลในการ ดำเนินงานการป้องกัน และการแก้ไขปัญหา นักเรียน	3.43	0.64	ปานกลาง
รวม	3.95	0.50	มาก

จากตาราง 6 ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 20 การจัดกิจกรรมเพื่อนช่วยเพื่อน (Buddy) ($\bar{X} = 4.41$) อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ข้อ 17 การให้คำแนะนำปรึกษาเบื้องต้น ($\bar{X} = 4.40$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ข้อ 26 การรายงานและประเมินผลในการดำเนินงานการป้องกัน และการแก้ไขปัญหาให้นักเรียน ($\bar{X} = 3.43$) อยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 7 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน ด้านการส่งต่อนักเรียน

รายการกิจกรรม	ค่าสถิติ		ระดับความคิดเห็น
	\bar{X}	S.D.	
27. แยกกลุ่มนักเรียนที่จะส่งต่อมีความชัดเจน	4.01	0.93	มาก
28. การพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ	3.91	0.62	มาก
29. การส่งต่อนักเรียนกับครูอื่นภายในโรงเรียน	3.94	0.64	มาก
30. การประสานงานกับครูที่รับช่วยเหลือนักเรียน	4.43	0.71	มาก
31. ประเมินผลการส่งต่อและช่วยเหลือนักเรียน	3.96	0.92	มาก
32. รายงานผลการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียนให้กับต้นสังกัด	4.06	0.60	มาก
รวม	4.05	0.50	มาก

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนด้านการส่งต่อนักเรียน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ข้อ 30 การประสานงานกับครูที่รับช่วยเหลือ ($\bar{X} = 4.43$) อยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยรองลงมา คือ ข้อ 32 รายงานผลการดำเนินงานการส่งต่อนักเรียนให้กับต้นสังกัด ($\bar{X} = 4.06$) อยู่ในระดับมาก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ข้อ 28 การพิจารณาข้อมูลนักเรียนเพื่อการส่งต่อ ($\bar{X} = 3.91$) อยู่ในระดับมาก

ตอนที่ 3 ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นครูผู้รับผิดชอบงานระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน เป็นผู้อำนวยการโรงเรียน ครูที่ปรึกษา และผู้แทนผู้ปกครอง ได้เสนอปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 39 จังหวัดพิษณุโลก โดยผู้ศึกษาได้สรุปปัญหาและข้อเสนอแนะของ ผู้ตอบแบบสอบถามตามประเด็นต่าง ๆ เรียงลำดับความถี่จากมากไปหาน้อยในแต่ละด้านดังนี้

1. การรู้จักนักเรียนเป็นรายบุคคล

ปัญหา

- 1.1 ครูมีกิจกรรมอื่นมาก จึงทำงานไม่ต่อเนื่อง (5)
- 1.2 ผู้ปฏิบัติขาดความเข้าใจการใช้เครื่องมือ (3)
- 1.3 นักเรียนมีจำนวนมากทำให้การดูแลไม่ทั่วถึง (2)

ข้อเสนอแนะ

- 1.1 ครูประจำชั้นควรออกพบปะผู้ปกครองนักเรียน (7)
- 1.2 ควรให้ครูประจำชั้นเป็นผู้ดูแลนักเรียนรายบุคคล (5)
- 1.3 ควรพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และเข้าใจในการใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้อง (3)
- 1.4 ครูควรทำงานเป็นทีมและมีระบบในการทำงานที่สมบูรณ์ (2)

2. การคัดกรองนักเรียน

ปัญหา

- 2.1 ครูแนะแนวไม่รู้ภูมิหลังนักเรียนเท่ากับครูประจำชั้น (8)
- 2.2 ขาดการประชุมกันอย่างต่อเนื่อง (4)
- 2.3 มีนักเรียนย้ายเข้าออกบ่อยครั้ง (3)
- 2.4 ความสามารถในการวิเคราะห์ข้อมูลจากระเบียบสะสม SDQ ไม่มีคุณภาพ (3)
- 2.5 การพัฒนาแก้ไขปัญหากลุ่มเสี่ยงมีปัญหาเชิงขาดระบบ (1)

ข้อเสนอแนะ

- 2.1 ควรมีผลสรุปการคัดกรองที่เป็นระบบและมีการดูแลอย่างต่อเนื่อง (4)
- 2.2 ควรให้ครูประจำชั้นช่วยในการคัดกรอง (4)
- 2.3 ควรให้ครูประจำชั้นคัดกรองนักเรียน (2)
- 2.4 ควรดำเนินการอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมทุกด้าน (2)

3. การส่งเสริมและพัฒนานักเรียน

ปัญหา

- 3.1 นักเรียนมัธยมศึกษา เป็นวัยรุ่นมักแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว (10)
- 3.2 นักเรียนมีความแตกต่างระหว่างบุคคล (7)
- 3.3 การจัดกิจกรรมการแนะแนวนักเรียนมีน้อย (3)

ข้อเสนอแนะ

- 3.1 ควรพัฒนาดำเนินการเชิงระบบ PDCA (5)
- 3.2 ควรมีการจัดกิจกรรมตามความต้องการของนักเรียน (5)
- 3.3 ครูประจำชั้นและครูแนะแนวควรดูแลอย่างใกล้ชิด (4)
- 3.4 ควรมีโครงสร้างการบริหารงานแนะแนวที่ชัดเจนเป็นระบบ (2)

4. การป้องกันและแก้ปัญหา

ปัญหา

- 4.1 นักเรียนแต่ละช่วงชั้นมีปัญหาตามวัย (2)
- 4.2 การศึกษาปัญหาไม่มีความชัดเจนไม่เป็นระบบ (1)

ข้อเสนอแนะ

- 4.1 ครูทุกคนในโรงเรียนควรช่วยป้องกันและแก้ไขปัญหา (9)
- 4.2 ควรจัดให้มีการวิเคราะห์นโยบายมาตรฐานและข้อมูลพื้นฐานในการแนะแนว (4)
- 4.3 ควรมีการประชุมร่วมกันเพื่อแก้ไขปัญหาและวางแผนการป้องกันปัญหาที่เกิดขึ้น (3)
- 4.4 ครูประจำวิชา ครูประจำชั้น ครูปกครอง ควรสอดส่องดูแลนักเรียนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงอย่างใกล้ชิด (2)

5. การส่งต่อนักเรียน

ปัญหา

- 5.1 นักเรียนมีปัญหาซับซ้อนเกินความสามารถที่จะช่วยเหลือได้ (5)
- 5.2 การส่งต่อนักเรียนที่มีปัญหา แต่ไม่แจ้งผลกลับมายังครูประจำชั้น (5)
- 5.3 ความร่วมมือในทีมงานมีน้อย (3)
- 5.4 นักเรียนทะเลาะวิวาท (1)

ข้อเสนอแนะ

- 5.1 ควรหาเทคนิควิธีการในการช่วยเหลือและส่งต่ออย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ (6)
- 5.2 ควรประสานงานระหว่างครูปกครอง ครูประจำชั้น และครูแนะแนว (4) ให้มากกว่าเดิม
- 5.3 ผู้รับผิดชอบควรมีการส่งต่อตามสายงาน (3)
- 5.4 การประสานงานระหว่างงานปกครองและงานแนะแนวควรเข้มแข็ง (2)
- 5.5 ควรลดบทบาทหน้าที่ครูแนะแนวในด้านอื่น ๆ ลง (1)